

V Česku jsme aktivní již 25 let,

říká ředitel Národní sítě Zdravých měst Petr Švec

Na jakém principu funguje Národní síť Zdravých měst?

Koncept zdravých měst jsme nevymysleli v Česku, ale zapojili jsme se do programu, který vznikl při evropské kanceláři Světové zdravotní organizace v roce 1988. Českou síť Zdravých měst zakládalo 11 starostů v roce 1994 a dnes máme 130 členů. Jsou mezi nimi jak města, tak i malé obce, kraje, místní akční skupiny či mikroregiony. Všechny nás spojuje myšlenka zlepšování kvality života lidí za pomoci udržitelného rozvoje a podpory zdraví.

Noví členové k nám vstupují zpravidla proto, že hledají řešení nějaké situace či problému na svém území. Chtějí kontakt na někoho, kdo už podobný problém řešil nebo je v dané oblasti odborníkem. Naše síť tyto kontakty a výměnu znalostí a zkušeností zprostředkovává.

Spolu s networkingem se naši členové také vzdělávají v mnoha praktických tématech. Když se radnice chtějí zlepšovat v jakékoli oblasti, přijdou většinou na to, že nejprve musí začít dobře komunikovat s veřejností. K tomu se pak přidává strategické řízení a metody kvality. Mezi našimi členy a partnery v Česku i v zahraničí je mnoho měst, která v něčem vynikají a jsou ochotna své know-how předávat ostatním. Takže se takto navzájem učíme a pomáháme si dosahovat stále lepších výsledků. Jsme platformou, která není řízena direktivně shora, ale sami členové si určují, o co mají zájem a v čem se chtějí zdokonalovat.

O která témata se města nejvíce zajímají?

Ještě před deseti lety bylo na prvořadé stěžejní zapojování veřejnosti, participace. Nyní se hodně zabýváme strategickým řízením, metodami kvality a indikátory. Poptávka měst je v současné době mnohem odbornější.

Jakou formu mají vaše vzdělávací akce?

Většinou nejde ani tak o klasické kurzy typu „předkládáme vám jediný správný návod“, ale spíše se jedná o setkávání s výměnou zkušeností a dobré praxe. Už tradičním typem akcí jsou například školy zdravých měst, které probíhají třikrát ročně. Scházejí se zde představitelé obcí a regionů z celé republiky, nejen naši členové, a diskutují o tom, co se jim kde povedlo, jak řeší různé problémy nebo s čím by potřebovali pomoci. Tato osobní setkání jsou velice oblíbená a nedají se nahradit žádnými webináři na internetu, i když i ty využíváme.

Sdílení dobré praxe je součástí i dalších aktivit, které naše síť

LIDÉ, KTEŘÍ PŘÍCHÁZEJÍ NA RADNICE NAPŘÍKLAD Z BYZNYSU, HLEDAJÍ OSVĚDČENÁ ŘEŠENÍ A NECHTĚJÍ STRÁVIT TŘI ROKY VYŠLAPÁVÁNÍM VLASTNÍ CESTY A SLEPÝCH ULÍČEK.

organizuje. Jsou to třeba tematicky zaměřené semináře a workshopy nebo celostátní konference NSZM.

Přímo pro jednotlivé úřady nabízíme také akreditovaný program, v jehož rámci školíme zaměstnance různých odborů a předáváme jim znalosti o udržitelném rozvoji a metodách, které mohou využívat ke své práci.

To všechno se vzájemně doplňuje a vytváří mix, z něhož si členové mohou vybrat to, co považují za přínosné.

Z jakých zdrojů je národní síť financována?

Obdobně jako jiné asociace. Členové pro každý rok určí výši členských příspěvků a částečně tedy ekonomicky stojíme na vlastních

nohou. Zároveň ale sháníme peníze na další aktivity prostřednictvím řady projektů z externích zdrojů. Velkou podporu získáváme v současnosti z operačního programu Zaměstnanost, spolupracujeme ovšem i s ministerstvy životního prostředí, vnitra, pro místní rozvoj, práce a sociálních věcí a dalšími.

V souvislosti se zdravými městy se často používá termín místní Agenda 21. Můžete stručně vysvětlit, co vyjadřuje?

Jedná se o globální iniciativu vytvořenou na půdě OSN v souvislosti s globálním dokumentem Agenda 21 z roku 1992. Základním principem je domluva radnice s místními obyvateli na postupu, kterým daná municipalita směřuje k udržitelnému rozvoji. To platí »

stejně v Evropě, v Africe i v Australii, ale každé zemi se zároveň ponechává prostor pro vlastní způsob, jak se tento princip naplní.

V Česku se místní Agenda 21 vyprofilovala jako metoda kvality MA21, což je unikátní situace, a zdravá města se na tom aktivně podílela již od roku 2003. Metoda MA21 má prokazatelně dobré výsledky a podle národní statistiky je její těžiště ve zdravých městech, obcích a regionech. Naši starostové jsou aktivními hráči, kteří se dobrovolně a s nadšením snaží neustále zlepšovat kvalitu života obyvatel. Na druhou stranu musíme mít na paměti, že obce a regiony řeší řadu každodenních problémů a nemají mnoho času na administrativu a výkaznictví. Když na ně budeme klást přílišné byrokratické nároky, jejich nadšení snadno vyprchá a zájem o metodu pak snadno může ochladnout.

Podle nás je v metodě MA21 důležité sledovat, jaká si představitelé obcí naplánovali zlepšení v konkrétních oblastech. Za rok by se pak

měli ohlédnout a vyhodnotit, zda ke zlepšení došlo. Aby prokazatelně zachovávali směr k udržitelnému rozvoji, i když ta cesta je v různých obcích a regionech rozdílná. V tomto smyslu chceme zachovat jednoduchost, efektivitu a variabilitu při hodnocení postupu k udržitelnosti. Ve spolupráci se zkušenými městy a kraji jsme připravili konkrétní návrh, jak v metodě MA21 snížit administrativní zátěž, a ten projednáme se státní správou v příslušných národních orgánech.

Dalším často užívaným termínem je udržitelný rozvoj...

Zmíněná metoda MA21 je zaměřena na hodnocení udržitelného rozvoje pro obce a regiony. Ale v Česku mnohdy nebývá pojem *udržitelný rozvoj* správně chápán, proto se snažíme o osvětlu a vzdělávání. Jezdíme po celé republice s akreditovaným vzdělávacím programem pro obce a jejich úřady. Vysvětlujeme, že udržitelný rozvoj je návod, jak nezapomenout na nic důležitého, pokud chcete pro svoje obyvatele vytvářet

dlouhodobé podmínky pro kvalitní život. Snažíme se podat toto téma co nejjednodušeji a co možná konkrétně. Vše je postavené na takzvaných *auditech udržitelného rozvoje*, kdy jednotlivé odbory úřadu vyhodnocují svou konkrétní oblast: dopravu, životní prostředí, školství, sociální prostředí a další. Celkově je těchto oblastí 11 a reagují na evropské postupy tzv. Aalberských závazků i na cíle udržitelného rozvoje OSN. Pro každou oblast jsou pak stanovené návodné otázky a indikátory, které města zaznamenávají a v celostátním online systému je porovnávají mezi sebou. Podle toho poznají, jak jsou na tom, co je potřeba zlepšit i od koho se mohou poučit. Audit se opakuje každé tři roky, po kterých by město mělo prokázat, že vylepšilo své slabé stránky v udržitelnosti rozvoje.

A jsou už viditelné výsledky? Dochází ve městech ke zlepšení?

Určitě dochází a je to i jasně a měřitelně zjištělé. Je však třeba říct, že žádné město nenutíme

KALENDÁŘ 2018 SOUTĚŽ PŘÍBĚHŮ A UMĚNÍ

**Uzávěrka přihlášek
30. 3. 2018**

Kalendář může být opravdovým uměleckým dílem a velmi působivou formou prezentace, může být ukázkou umu tiskaře, který ho vyrobil. Také ale může být silným lidským příběhem, který stál u jeho zrodu. Soutěž o ten nejhezčí je soutěž příběhů, umění i poctivého řemesla. Kdo bude nejlepší?

Nebojte se zviditelnit!

Příjem kalendářů

M.I.P. Group, a. s. | Dělnická 213/12 | 170 00 Praha 7

Kalendáře z užšího výběru budou vystaveny na veletrhu REKLAMA POLYGRAF ve dnech 29.–31. 5. 2018 na výstavišti PVA EXPO PRAHA.

On-line přihláška
www.reklama-fair.cz

vypisovatel

organizátor

hlavní partneři

CzechTourism

KontoBarbára

Svaz polygrafických podnikatelů, z.s.

PVA EXPO PRAHA

mediální partneři

k tomu, které konkrétní slabiny má prioritně zlepšovat a jak rychle má postupovat. Hlavní je provést sebehodnocení a identifikovat slabé a silné stránky. Z toho pak už většinou automaticky vyplyne snaha zaměřit se na odstraňování zjištěných nedostatků, která se projeví zpracováním strategie, přípravou projektů a sháňením financí na danou oblast.

Města se zpravidla nejdříve zabývají tématy z oblasti dopravy nebo životního prostředí, potom se soustředí na ekonomické otázky, sociální problematiku a postupně přecházejí ke složitějším agendám. Úplně na vrcholu jsou taková témata jako globální odpovědnost a rozvojová pomoc. I do nich se už mnohá česká města pouštějí a zaznamenávají úspěchy. Třeba zaváděním systémů fair trade nebo podporou škol v Africe, přenosem svého know-how městům v zahraničí a podobně. Znovu ale opakují, že vše závisí na politicích daného města, které téma si vyberou a jak bude město postupovat k řešení. Radnice zdravého města samozřejmě hledá

řešení i cestou aktivní spolupráce s místními školami, neziskovými organizacemi a podnikateli.

V této souvislosti mě napadá, zda aktivity spojené se zdravým městem mohou pomoci politikům ke znovuzvolení v komunálních volbách, které nás čekají v letošním roce?

To nemáme podložené žádným výzkumem. Ale už jenom fakt, že se radnice dokáže lépe a systémověji domlouvat se svými obyvateli, tedy voliči, tento efekt podle mého názoru přináší. Zároveň ovšem musím zdůraznit, že smyslem programu *Zdravé město* není podpořit jednoho politika, ale posunout celé město v rozvoji podmínek pro kvalitní život obyvatel.

Očekáváte po volbách větší zájem nových uchazečů o členství, nebo spíš zpochybňování smyslu členství ze strany nových lidí na radnicích?

Určitě se objeví obě varianty, ale věřím, že víc bude toho zájmu.

Máme zkušenosti, že lidé, kteří přicházejí na radnice například z byznysu, hledají osvědčená řešení a nechtějí strávit tři roky vyšlapáváním vlastní cesty a slepých uliček. Pro ně je naše asociace ideální zásobárnou know-how a dobré praxe.

Vaše asociace se hodně zaměřuje na vývoj moderních internetových systémů pro obce...

Velice zajímavá je např. *data-báze strategií* v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Do ní se postupně vkládají všechny strategie, jak z ministerstev a státních orgánů, tak i z územních samospráv. Vzniká tak přehledná národní knihovna, v níž lze snadno tematicky vyhledávat nejen dokumenty, ale i jejich dílčí cíle. Obce a města, když připravují nějaký projekt, si mohou snadno nalézt všechny strategie, které se daného tématu či území týkají, a upravit projekt tak, aby byl s nimi v souladu. Tím, mimo jiné, budou mít větší šanci získat na něj dotace. ●

Pavel Černý

Na weby je tady
WEBHOUSE®

Webové stránky s redakčním systémem

vismo Online®

+420 561 207 247
www.webhouse.cz
obchod@webhouse.cz